

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ

1965 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 496.

23 ਫਰਵਰੀ 1967 ਈ

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਅਸਥਾਈ ਸੇਵਾ) ਨਿਯਮ (1949)—ਨਿਯਮ 5—ਅਸਥਾਈ ਸੇਵਕ—ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼—ਕੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਅਸਥਾਈ ਸੇਵਾ) ਨਿਯਮ, 1949 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ, ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ। ਲਿਖਣਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਨਖਾਹ ਨਾਲੇ-ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਮੁੜ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨੋਟਿਸ ਪੀਰੀਅਡ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਸਥਾਈ ਨੌਕਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

28 ਨਵੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਵਧੀਆਂ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਨਾਰਨੋਲ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਜੇਗਿੰਦਰ ਨਾਥ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।, ਚਰਖੀ-ਦਾਦਰੀ, ਮਿਤੀ 8 ਅਗਸਤ, 1964, ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਜੇ ਵੀ ਨਾਰਨੋਲ ਸ਼ਹਿਰ, ਡਾਕਘਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਕਲਾਸ IV, ਵਿੱਚ ਡਾਕ ਚਪੜਾਸੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਆਰਡਰ, ਮਿਤੀ 3rd April, 1963, ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, -ਵੀਡੀਏ ਮੀਮੇ। ਨੰਬਰ 17/2/62-63, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਤੋਂ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

ਸੀ.ਡੀ. ਦੀਵਾਨ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

#### ਨਿਰਣਾ

ਪੰਡਿਤ, ਜੇ.—ਇਹ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਨਾਰਨੋਲ ਦੇ \*ਉਸ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।ਡੀ.ਸੀ.ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਹੁਣ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਮੁਦਈ, ਡਾਕਖਾਨਾ, ਨਾਰਨੋਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਾਕ ਚਪੜਾਸੀ ਸੀ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1964 ਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਡਾਕਘਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਗੁੜਗਾਓਂ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 2, ਜਿਸਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ:-

“ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਆਈ.ਪੀ.ਓਜ਼ ਦੀ ਇਕਾਈ, ਨਾਰਨੋਲ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਆਰਡਰਲੀ ਚਪੜਾਸੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਦਫ਼ਤਰ ਵਜੋਂ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣੇ ਪੇਰੈਂਟ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੇਲ ਚਪੜਾਸੀ, ਨਾਰਨੋਲ ਸਿਟੀ, ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਾਰਨੋਲ XP/LK/3-10-66, ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ C.C.S (TS), ਨਿਯਮ, 1949 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਦੂਸਰੀ ਐਨੀਲ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਡਾਕਘਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਠੀ ਹੈ। ਗੁੜਗਾਓਂ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ-ਦੱਸਿਆ ਹੁਕਮ ਬੀਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ, ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੇਟਿਸ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨਾਮ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੁਦਈ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਅਸਥਾਈ ਸੇਵਾ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 1949 ਅਤੇ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਨੌਕਰ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਨਾਰਨੈਲ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯਮ 5 ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਸਥਾਈ ਹੱਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਹੋਣ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ. ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ, ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਕਤ ਹੁਕਮ - ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ; ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ; ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, .-ਅਪੀਲ' ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

'ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਹੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਲਟ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਨ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ "ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਅਸਥਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਯਮ), 1949 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ," ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ 'ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਗਏ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ 'ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ' ਨੂੰ 'ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ' ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਮੁਦਈ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕਮਾਤਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਹੈ।

ਨਿਯਮ 5 ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“(a) ਕਿਸੇ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜੇ ਕਿ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਨੈਕਰ (ਬੀ) ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ

ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ ਤੁਰੰਤ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ:

\* \* \* \* »

ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ, ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਪਾਵ ਜਾਂ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਨਖਾਹ ਨਾਲੇ-ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਮੁੜ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ

ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਿਸ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇਟਿਸ ਦਾ  
ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਹਨ।

ਮਿਆਦ. ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨੋਟਿਸ ਪੀਰੀਅਡ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਇਪਲੇਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਡਿਊਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਅੱਜ

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਐਫ.

ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਪਾਰਕ ਐਸ.-ਜਵਾਬਦਾਰ

1967 ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ.

1 ਸਤੰਬਰ 1967 ਈ

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ (1951 ਦਾ XLIII) - ਐੱਸ. 109 ਅਤੇ HO—ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ—ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇ—ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ—ਕੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

**Translator Sawan Khosla**

(ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇ ਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪਰਮਾਣਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।)